

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačilo 15 gid., za pol leta 8 gid., za četrt leta 4 gid., za jeden mesec 1 gid. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gid., za pol leta 6 gid., za četrt leta 3 gid., za jeden mesec 1 gid.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gid. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inzerate) vprejema upravitelstvo in ekspedicijska v
„Kato. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 4.

V Ljubljani, v sredo 7. januarija 1897.

Letnik XXV.

Celje.

„Sramota za nemški narod!“ zaklical je posl. dr. Susteršič, ko so združeni nemški liberalci in nacionalci burno pozdravljali izrek predsednika Chlumecky-ja, da je postavka za Celjsko slovensko gimnazijo odklonjena s 109 glasovi proti 98. In res — sramota za nemški narod, da ne privoščimo malemu slovenskemu narodu tako skromnega zavoda, kakor je nižja gimnazija v Celju, zavoda, katerega Slovenci v Spodnjem Štajerju neobhodno potrebujejo za svoj duševni, kulturni napredek. To sramoto so pa prizadeli nemškemu ljudstvu njega lastni zastopniki. A ne vsi. Tudi sedaj še — akoravno so volitve pred durmi — našlo se je nekaj nemških mož, ki so z železno doslednostjo in značajnostjo, po svojem poštenem prepričanju, glasovali za pravico, ki je vedno jednaka in nespremenljiva, naj služi danes Slovincem, jutri Nemcem. Štajarski katoliški kmet Kaltenegger, Gorenjevstrijški katoliški poslanec Rogl — tudi značajan kmet — predarlski krščansko-socialni poslanec Kohler, prelata Treuinfels in Baumgartner, — to so v resnici značajni katoliški možje nemške krvi, ki so preje in sleje ostali zvesti svojemu prepričanju in glasovali za pravico Slovincem. Čast jim!

Obžalovati je tem bolj slabotno obnašanje nemške katol. ljudske stranke. Ta stranka je še lansko leto cela glasovala za Celjsko gimnazijo. Letos pa se je — izimši poslanca Rogl-a — glasovanja vzdržala. Razlagati je to postopanje glede na bodoče volitve, ker imajo povsodi poštovati z nemškim nacionalizmom.

Toda krivica je in ostane krivica in vsaka nedoslednost se preje ali sleje maščuje. Boli nas, da so nas tu zapustili v pravični stvari stari in zvesti

zavezniki, s katerimi nas veže jedinstvo v nazorih v verskih, političnih, gospodarskih in soc. stvareh. Bog daj, da bi ta slučaj ostal osamljen in da se na polju krščanske pravice zopet najdemo!

Toda, kaj pometamo pred tujim pragom, ko je v lastni hiši kupoma nesnage?! Stejemo in kritikujemo Nemce, ki so se odtegnili glasovanju — — mej tem ko imamo v tem pogledu veliko več prežalostnega dela v lastnem, slovenskem taboru. Poljakov je manjkalo 26, tedaj polovica! Mladočehov je manjkalo 13 — skoro tretjina! Iz Bulat Ferjančičevega kluba jih je manjkalo 5 — skoro polovica! Iz Hohentortovega kluba je manjkal poslanec Višnikar! Le „brezdomovinski“ kranjski „klerikalci“ in štajarski Slovenci — bili so polnoštevilo na torišču!

Nesreča bila je tedaj le mogoča vsled popustljivosti slovanskih poslancev.

Toda kaj sedaj? Po rednem teku stvari morala bi vlada postavko „Celje“ v gosposki zbornici zopet skleniti. Potem bi se pač lahko pravočasno skrbelo za večino v poslanski zbornici.

Toda v tem slučaju morala bi poslanska zbornica po rešitvi proračuna še neka; časa — dokler reši proračun gosposka zbornica — še skupaj ostati. To pa bi bilo zoper vse dosedajne vladne načrte glede razpusta poslanske zbornice in novih volitev. Sicer ima vlada v svojih rokah, gimnazijo vkljubu sklepu parlamenta vzdržati, ker se zadevna svota lahko prihrani pri drugih postavkah, iz interkalarij itd. Toda potem ima vlada zadevo popolnoma v svojih rokah — kadar se jej poljubi, vniči zadevni zavod.

Tudi se bi tako postopanje trajno nikakor ne moglo vzdržati, ker bi bilo v bistvu protiparla-

mentarno in nekonstitucionalno. Slovenski poslanci bodejo tedaj vsekako morali od vlade zahtevati, da — naj velja kar hoče — gosposka zbornica odklonjena postavko obnovi in še ta poslanska zbornica ta sklep potrdi. Življenje sedajne poslanske zbornice bi se sicer s tem podaljšalo za nekaj dni — toda slovenski poslanci so ne le opravičeni, marveč po svoji vesti zavezani, da zahtevajo to malo žrtve. Če jim vlada to privoli, je stvar v redu in poraz popravljen; če pa vlada to odkloni, — se bode vedelo, od kod veter piše, kar bode v drugem oziru tudi koristilo!

Državni zbor.

Dunaj, 6. januarija.

Celjska gimnazija.

Kakor smo že ob kratkem sporočili, je zbornica v torek s 109 glasovi proti 98 odklonila postavko za Celje. Izid glasovanja po imenih je iznenadil vso zbornico, pri Slovincih pa vzbudil največjo in opravičeno nevoljo. Mnogo poslancev še ni bilo na Dunaju, veliko število se jih je nalašč vzdržalo glasovanja. Poljakov niti polovica ni bilo navzočih, katoliška ljudska stranka izven posl. Rogla se je umaknila, od nemških konservativcev sta imela le Kaltenegger in Treuinfels toliko poguma, da sta zopet glasovala za celjsko postavko. Levica je bila zbrana mnogoštevilno; ž njo so glasovali proti Celju nemški nacionalci, nemška ljudska stranka in antisemitje. Dasi ta izid nima posebnega praktičnega pomena, kajti vlada boče lahko po drugi poti vzdržala celjsko dvojezično gimnazijo, vendar kaže to načelno vprašanje, kako mogočen in utrjen je nemški šovinizem, da celo onim strankam zmede trezni premislek, od katerih bi pričakovali več pravičnosti in manj strahu pred agitatorji.

LISTEK

Brodnik.

(Zgodovinska povest. Angleški spisala Antonija Klitsche de la Grange; prevel Ivan Čestimir.)

Drugi del.

Goti.

I.

Rim.

(Dalje.)

„Nagrado, ki si jo obljubila meni, daj siromakom. Jaz sem prostovoljen grobar,“ odvrne Sergij.

Pri teh besedah se gospa spoštljivo prikloni raztrganemu starčku. Zidruha grobarjev je bila on-daj v veliki časti. K njej so pristopali ljudje iz vseh stanov, vsi pa so si stavili nalogo, pokopavati mrličje iz same krščanske ljubezni. Bogatin je delil nevarno opravilo s siromakom; razlika rodu in narodnosti ni stavila nikakih zaprek; vsi so bili bratsko združeni pri krščanskem delu usmiljenja.

„Kam naj ga nesem?“ vpraša Sergij in privzdigne jednega od tal.

„V Fabijolino bolnišnico, dragi oče,“ odgovori Melanija. Na to se obrne k Valeriji in jej dé:

„Idi s nama, hčerka!“

„A ta nesrečnik?“ vpraša Valerija in pokaže na družega bolnika, ki je skoro umiral.

„Vrnem se tudi ponj,“ odvrne Sergij.

„Dotlej bi morda že umrl, ne da bi kdo stal pri njem, ki bi ga varoval in molil zanj,“ reče Valerija.

„Ne bodem ti branila dobrih del usmiljenja; ostani torej tu; midva pa se kmalu vrneva,“ odvrne Melanija.

Valerija ostane sama. Vzame raz sebe belo ogrinjalo, je zgane in vtakne oprezno bolniku pod glavo, potem poklekne kraj njega in moli za njegovo dušo.

Ganljivejšega prizora krščanske ljubezni si pač ne moreš misliti, dragi čitatelj, kakor je le-ta: mladenka z vencem belih rož na glavi, ne oziraje se na naravno zoprnost kuge, moli in kleči kraj okuženca.

Dva moža od daleč opazujeta ta prizor; približata se Valeriji in prvi reče drugemu:

„Hijeronim! Ta-le pobožna deklica je, če se ne motim, Valerija.“

„Zakaj neki Melanije ni kraj nje?“ misli si Hijeronim.

„Kaj delaš tukaj, Valerija?“ vpraša jo Decij, ki se jej prvi približa.

Valerija se stresne, prebledi, vstane in dé:

„Molim za nesrečnika, ki umira.“

„Ti si angelj, in jaz te nisem poznal,“ misli si Decij, ki ni imel toliko poguma, da bi bil to pohvalo izustil pred Hijeronimom.

„Kje pa je Melanija?“ vpraša Hijeronim, čudeč se, da je Valerija ostala sama.

Le-ta na kratko pripoveduje, kako da je gospa spremila na pol mrtvega bolnika v bolnišnico.

Decij se skloni, da vzdigne bolnika in ga odnese v bolnišnico; toda Valerija prestrašena vsklikne:

„Dragi moj, ta človek je kužen!“

„Česa se bojiš, Valerija? Decij je grobar, in kot tak vsak dan mej okuženimi,“ pripomni Hijeronim.

„Grobar?“ vpraša začudeno Valerija in upre svoje oči v mladeniča, katerega je nekdanj zasmehovala in prezirala.

„Hitimo“, reče Decij in odide brzih korakov.

Valerija in Hijeronim speta za njim v Fabijolino bolnišnico, ki je bila sezidsna za raznovrstne bolnike in ki je sedaj služila za okuženca, katerim so stregle pobožne gospe.

Ko Valerija opazi velike sobe, napolnjene z umirajočimi, jej groza pretrese srce. Nima toliko poguma, da vstopi vanjo, ampak ostane na pragu, mej tem ko Hijeronim in Decij stopita dalje in položita bolnika na posteljo.

Naravno, da nemško-liberalni listi naglašajo nemško zavednost in ponos, s katerim so odvrnili slovensko povodenj ter ohranili „nemško“ Celje za mater Germanijo kot skalnat otok v razburkanih slovanskih valovih. Toda mi ne obupamo navzlic nemški solidarnosti, kajti nemški otok Celje bode s časom zginil in valovi se bodo zgrnili nad njim ter kmalu umirili brez sledu celjskih nemškutarjev in ponemčencev.

In kaj bode posledica temu? Da bodo vlada in poslanci na desnici bolj oprezni pri načelnovanih vprašanjih ter se ožje združili proti stari in novi levici. Vlada še lahko v gosposki zbornici dobi večino za celjsko gimnazijo. V tem slučaju pa bi se potem poslanska zbornica morala še jedenkrat pečati z drž. proračunom, tako bi se zasedanje drž. in dež. zborov zavleklo. Naj vlada ukrene to ali ono, trditi pa smemo, da celjska gimnazija ostane!

O obravnavi sami nastopno:

Pričetkom seje se predsednik spominja umrlega posl. Lubicha.

Posl. Hallwich in tovariši interpelujejo pravosodnega ministra glede ustanovitve nemškega okrožnega sodišča v Trutnovu.

Posl. Kušar in tovariši so nujno predlagali, da vlada podaljša rok za vračevanje ljubljanskim trgovcem in obrtnikom dovoljenih podpor do 1. januarja 1901.

Državni proračun.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o proračunu za srednje šole.

Posl. Nitsche zagovarja nemške poslance s Češkega nasproti dr. Foreggerju, češ, da je njih zasluga, ker celjsko vprašanje ni zaspalo. Nasprotno pa je dr. Foregger svojim somišljenikom v Celju zatrjeval, da se celjska gimnazija ne more preprečiti. (Na levici živahni klici: Čujte, čujte!) Kdor torej sedi pod stekleno streho, naj ne meče kamenja okolu sebe.

Posl. Pergelt in Hackelberg ponavljata zgodovino celjske gimnazije.

Poročevalec Beer izraža željo, naj bi vlada prevzela v svojo upravo več gimnazij, katere morajo vzdrževati občine in dežele. V Prusiji sicer tudi mnoge občine vzdržujejo gimnazije, toda država podpira ljudske šole. Glede Celja izraža poročevalec željo, naj bi se Nemci in Slovenci glede tega vprašanja sporazumeli ter zjedini v kulturnih stvareh.

Posl. Bendel nasvetuje, naj se o celjski postavki glasuje po imenih.

Pri glasovanju o proračunu za srednje šole, pri katerem je za Celje ustavljen znesek 12.850 gl., je bil odsek predlog odklonjen s 109 proti 98 glasovom.

Ko je Kaltenecker glasoval za postavko, kličejo mu na skrajni levici „pfui“, Slovenci pa „dobro“. Ko je bil znan izid glasovanja, levica ploska.

Posl. dr. Susteršič zakliče: To je sramota za nemški narod! (Velik nemir na levici.)

Posl. Russ: Ali nam velja klic: „Sramujte se“?

Ne mine dolgo in Melanija pristopi k Valeriji in jej dé:

„Danes ostanem v bolnišnici, da zamenim neko gospo, ki je zbolela, ko je stregla bolnikom“.

„Tudi jaz ostanem pri tebi“, reče Valerija.

„Ti bi ne prenesla truda in kužnega zraka“, pretrga jej govor Decij, ki je baš prišel s Hijeronimom do njiju in čul Valerijine besede.

„Pojdi, kamor te kliče tvoja grobarska dolžnost, in pusti Valerijo, da stori dobro delo usmiljenja. Nečisti zrak prežene njen čisti duh; božja dobrota čuje nad dobrodušnimi dušami“, reče Hijeronim s strogim glasom.

Decij ne odgovori ničesar, ampak molče zapusti bolnišnico. Na ulici najde Sergija, ki zatopljen v misli sloni ob voglu neke hiše.

„Ubog starček; zapustil je brod, odkar se nihče več ne prevaža čez Tiberu. Morda nima od česa živeti“, si misli patricij, pristopi k njemu in mu dé:

„Sergij, idi v mojo hišo, idi, prosim te, vsaj v tem nevarnem času, da ti pomorem“.

„Hvala ti, dobri patricij“, odvrne Sergij in se hitro oddalji, nevoljen, da ga je Decij zmotil v razmišljanju.

„Ponos tega človeka je jednak njegovej revščini“, zamrmra Decij nevoljen, da mu je Sergij znova odbil ponudbo, in odide na mesto, kjer so se zbirali prostovoljni grobarji. (Dalje sledi.)

Predsednik: Ako je posl. dr. Susteršič izrekel te besede, pokličem ga k redu.

Posl. Stransky: Jaz vzdržujem te besede! (Barna pohvala pri Slovencih in Čehih, velik nemir v zbornici.)

Nato zbornica vsprejme vse postavke za srednje šole brez potrebnosti za celjsko gimnazijo ter nadaljuje razpravo o industrijskih šolah.

Vladni zastopnik grof Latour naglašja, da so se od leta 1884 potrebnosti za obrtne šole pomnožile od 900.000 na 3 milijone, torej za 333 odstotkov. Vlada želi, da bi se v posameznih deželah pospeševale strokovne šole za posamezne obrtne stroke.

Poslanec Basant priporoča višje trgovske šole ter večjo podporo.

Ko sta govorila še generalna govornika, so bile vse postavke vsprejete.

V vrsto pride

Ljudsko šolstvo.

Proti je oglašanih 17 govornikov, za 13.

Poslanec Spinčić opisuje šolske razmere na Primorskem; v Istri je bilo v šolskem letu 1893/94 17.678 otrok brez poduka, ker ni šol. Ti otroci so večinoma slovenskega in hrvatskega rodu. Isterski deželni zbor je sklenil šolske takse ter s tem preprečil več ljudskih šol. Govornik zahteva, da naj država podpira ljudske šole, ter opominja vlado, da vendar že jedenkrat ustanovi slovenske ljudske šole v Gorici in Trstu.

Poslanec Koblar naglašja, da Slovenci zaradi Celja ne obupajo, temveč bodo nadaljevali boj za narodno enakopravnost. Govornik opisuje ljudsko šolstvo na Koroškem, kjer je v utrakvističnih šolah v drugem šolskem letu nemščina izključno učni jezik. V teh šolah se otroci ne naučijo ne nemščine ne slovenščine; namen je le germanizacija slovenskih otrok. Govornik se konečno pritožuje o Slovincem nasprotnih političnih uradnikih na Koroškem.

Vladni zastopnik grof Bylandt-Rheidt odgovarja Spinčiću, da je v Istri veliko pomanjkanje učiteljev in primernih šol.

Poslanec Bendel na dolgo in široko zagovarja sedanje šolske zakone.

Koncem seje sta poslance Kušar in dr. Ferjančič utemeljevala nujni predlog gledé podaljšanja roka za vračevanje posojil ljubljanskim trgovcem in obrtnikom. Nujnost obvelja, predlog se izroči budgetnemu odseku.

Konec seje ob 1/6. uri; prihodnja seja v četrtek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 7. januarja.

Volitve v državni zbor. Znano je, da si vlada mnogo prizadeva, kar najbolj okrajšati volitveno dobo povodom bodočih državnoborskih volitev. Nekateri dunajski listi sklepajo, da se je storil ta korak samo vsled tega, da kolikor možno malo časa ostaja gališki ljudski stranki. Tej trditvi se je pa z največjo odločnostjo postavila nasproti zadnja „Gazetta Narodova“, ter izjavila, da jej je znano na podlagi zanesljivih informacij, da vlada na to zadevo niti mislila ni (?). Vladi je le na tem, da se čim preje snide novi državni zbor in spravi pod streho pogodbo z Ogersko. Res je sicer, da ima poljska zlahta na razpolago še marsikatero bodisi tudi neprčteno sredstvo, s katerim bi lahko krotila gališke „nezadovoljneže“, vendar pa je istina vskljub vsem dementijem, da morejo poljski zlahčiči le z vladno pomočjo zatreti sovražne jim življe. V to vrsto pomoči pa spada tudi kratka volitvena doba.

Nitjeavstrijski deželni maršal baron Gudenus je imenoval svojim namestnikom v deželni odboru gledé predsedstva in vodstva člana deželnega zbora J. Schöffela.

Mladočeški shod razpuščen. Minulo nedeljo popoldne je priredilo mladočeško politično društvo za kromavski okraj na Moravskem shod, na katerem sta mej drugimi govorila tudi deželnozborna poslanca Niemec in dr. Perek, in sicer o političnem položaju. Že mej govorom teh dveh mož je kazal vladni zastopnik svojo nezadovoljnost ter ju pozivljaj k redu, še hujše pa je bilo potem, ko je predsednik dal na glasovanje stavljeno resolucijo, v kateri se zelo ostro prijema vlada, namestnik in deželni glavar. Vladni komisar je ugovarjal temu, da bi se dala na glasovanje resolucija. Vsled tega je navstal mej že poprej dovolj razburjenim poslušal-

stvom tak vrišč, da je bilo nemožno nadaljno zborovanje. Shod se je seveda razpuštil ter s tem preprečil najbrže soglasni vsprejem predlagane resolucije.

Pogajanja mej obema finančnima ministroma so se vršila minule dni na Dunaju in v Budimpešti. Najpreje je dospel, kakor znano, na Dunaj ogerski finančni minister Lukacs, v torek pa se je podal avstrijski finančni minister v Budimpešto, kjer se je nadaljevalo posvetovanje. Listi sicer molče o tvarini, ki je bila na dnevnem redu teh dogovorov, vendar pa ni dvoma, da se je šlo za določitev kvote in druge važneje določbe, ki se tičejo nagodbe z Ogersko. Kako daleč so dospela ta pogajanja, o tem svet še ne vé in morda tudi ne bo zvedel, dokler ne bo vse rešeno in dognano.

Nemška gimnazija v Brody. Iz Levova je došlo poročilo, da je zastop gališkega mesta Brody v jedni zadnjih sej soglasno sklenil, opustiti ondotno nemško gimnazijo in na nje mesto ustanoviti poljsko višjo gimnazijo. Istodobno se je izvolila deputacija, ki naj se dogovarja o tej zadevi z namestnikom, ter ga prosi, da podpira načrt mestne občine. Mestni zastop žanje vsled tega čina v vseh poljskih listih mnogo zaslužne pohvale.

Proti dvoboju v armadi. Berolinski listi objavljajo vest, da je izdal nemški cesar ukaz, v katerem se vojnemu ministru naroča, naj stori potrebne korake, da se odpravi dvoboj v armadi. Cesar izraža baje željo, da se konečno „popolno iztrebi“ strast dvoboja; vsak častnik naj bi bil namreč dolžan naznaniti preporno zadevo takoj častnemu svetu, predno stori kak samostojen korak. Častni svet pa ima dolžnost prepričati takoj razsoditi in vselej tako ukreniti, da se zadeva reši mirnim potom. Misel je sicer dobra, toda kaj se bode ukrenilo, to je vprašanje, na katero še ni pričakovati tako kmalu odgovora.

V Španiji se pripravljajo, ako nas ne varajo vsa dosedanja znamenja, na bližnjo minist. krizo. Provročila jo bode, kar je vsakemu itak jasno, dolgotrajna vojska na Kubi in Filipinih najbližnji povod pa je izjava Sagaste povodom avdicence pri kraljici, v kateri je dokazoval, da si upa v najkrajšem času pomiriti razburjene duhove potom dovolitve umestnih preosnov. Sedanji ministerski predsednik Canovas dolgo časa ni hotel nič slišati o preosnovah in tudi sedaj ni postal poseben prijatelj tej ideji, ki je jedino sposobna narediti konec vednim preprirom. Vkljub temu se je odločil za preosnovo, in sicer za poskus samo na otoku Portoriko. Se le potem, ko bi se tu pokazale ugodne posledice, namerava pričeti s splošno preosnovo. S tem pa baje kraljica ne bo zadovoljna in bo izročila to nalogo Sagasti, ako se Canovas kaj kmalu ne premisli in odloči za takojšno preosnovo na Kubi. Pričakovati je toraj v najkrajšem času poročil iz Madrida o spremembi v španjskem ministerstvu.

General Baldissera, sedanji gverner v Eritreji in naslednik že vpokojenega generala Baratierija, namerava odložiti težavno breme in se podati v domovino. Govori se, da je že vložil dotično prošnjo in da mu bo najbrže poverjeno vrhovno vodstvo istega vojnega oddelka, kateremu je poprej načeloval.

Iz mestnega zbora ljubljanskega.

V Ljubljani, 5. jan.

Današnje redne seje se je udeležilo 19 odborikov.

Odb. Hraasky poroča v ime stavbinskega odseka o preuredbi mestne dvorane. V načrtu, kakoršnega je izdelal stavbinski urad, se omenja, da je treba vzdigniti dvorano za jedno nadstropje, napraviti galerijo za občinstvo, nova vrata in okna, zvezati dvorano z manjšo sobo za seje odsekov, prevrediti sedeže ter namestiti jih z novimi in konečno dati vsej napravi primerno lice.

Odb. dr. Krisper izjavlja, da je prepričan o potrebi preuredbe mestne dvorane, poleg tega je pa potreba, da se po jednotnem zistemu popravi vsa mestna hiša. On predlaga, naj se takoj prične misliti na to in izgotovi potrebni načrt. Ker pa to delo zahteva precej strokovnjaške izurjenosti, je treba, da izgotovi načrt strokovnjak v stavbinski stroki. Konečno izjavi govornik, da bo glasoval pod tem pogojem za predlog odsekov.

Po nekaterih pojasnilih poročevalca se vsprejme predlog odsekov glede preuredbe mestne dvorane kakor tudi predlog odb. dr. Krisperja glede

izgotovitve načrtov za splošno preuredbo mestne hiše. —

Prilivoma K. Binderja in Iv. Godca se po poročilu odb. Kleina ozir. dr. Požarja ugotovi pod nekaterimi pogoji.

O poročilu policijskega odseka o obliki, katero naj imajo v bodoče ulične table in hišne tablice, poroča odb. Žagar ter predlaga, naj se v svrhu konečne jednotne ureditve in odstranjenja vsakega razburjenja določi oblika novim napisom taka, kakoršna je ona starih tablic, in sicer s slovensko-nemškimi napisi, odstranijo se nemško-slovenski ter samoslovenski, ohranijo pa najnovejši slovensko-nemški napisi.

Odbornik dr. Gregorič vzdržuje predlog, ki ga je stavil povodom proračunske razprave, ter predlaga, naj se o predlogu glasuje po imenih.

Odb. dr. Tavčar omenja najpreje zadnjih objav po raznih listih ter izjavlja, da je le zato glasoval proti dr. Gregoričevemu predlogu, ker ni mogoče dobiti samoslovenskih napisov. Vlada bi takoj preprečila tak sklep, ker se ozira na odločbo druge instance. Govornik se zelo čudi dr. Gregoričevemu predlogu posebno še vsled tega, ker je ravno on pred štirimi leti najbolj agitiral proti samoslovenskim napisom. Konečno izjavlja, da se strinja s predlogom odseka.

Odb. dr. Gregorič odgovarja, da pred štirimi leti ni sedel v mestnem zboru, toda je stal tudi tedaj na stališču enakopravnosti, kot sedaj. Ako se napravijo dvojezični napisi v Celju, Celovcu itd., koder bivajo Slovenci, tedaj bo tudi on za dvojezične napise v Ljubljani. Konečno izraža mnenje, naj bi župan storil potrebne korake pri dotičnih mestnih zastopih glede uvedbe dvojezičnih napisov in po doseženem vspehu naj se ravna ljubljansko mesto, ter izjavlja, da vzdržuje svoj prvotni predlog.

Odbornik dr. Požar izjavlja, da ne nasprotuje predlogu toliko radi napisov, kakor radi tega, ker je sedaj natančneje poučen o kvalifikaciji predlagatelja.

Župan odgovarja dr. Gregoriču, da bi bil nasvetovan korak popolno brezuspešen, ker vsakdo pozna mišljenje zastopov dotičnih mest. On (govornik) je bil prvi, ki je predlagal samoslovenske napise, in je še danes prepričan o njih umestnosti. Vedeti pa treba, da bi se morda polovica ljubljanskih posestnikov branila samoslovenskih napisov. S predlogom odsekovim bo pa vsem ustreženo in Ljubljana itak dobi slovensko lice. O dr. Gregoričevem predlogu se danes ne bo glasovalo, ker je bil že odklonjen v zadnji seji.

Predlog dr. Gregoriča, naj se glasuje po imenih, se je nato odklonil ter pri navadnem glasovanju vsprejel predlog odsekov.

Račun vodstva II. mestne deške šole o porabi dotacije letnih 80 gld. za vzdrževanje šolskih delarn v letu 1895/96 se na predlog odb. Senekoviča odobri.

Isti odbornik poroča nadalje o prošnji stavbinske družbe za podaljšanje vodovodnih cevij v njeno lesno skladišče na Vrtači. Stavbinska družba potrebuje vodovoda le za slučaj požara ter namerava napraviti v to svrhu dva hydranta brez vodomera, pač pa s svinčeno plombo. Ker bi pa trebalo večkratne preiskave plomb in ker bi voda zastajala v ceveh, predlaga odsek, da se ugotovi prošnji le pod tem pogojem, da se namesti jeden vodomer za sedaj napeljano in novo vodovodno cev. Predlogu se pritrudi.

Prošnji vrtnarja L. Tomšiča na Poljanskem napisu za povrnitev najemščine od vodomera in vodarine se na predlog odb. Šubica ne ugotovi, ker je bil najemnik pravočasno poučen o zahtevah mestnega vodovoda in se je strinjal z njim.

Isti odbornik poroča o zopetni prošnji kakih 30 prebivalcev ob Trnovskem pristanu za napravo vodnjaka na tem prostoru ter predlaga, naj se ji ugotovi. Se sprejme.

Proračun mestnega vodovoda za leto 1897 se po poročilu odb. Šubica odobri. Stroški so proračunjeni na 51.208 gl. 49 kr., dohodki pa na 53600 gl., toraj znaša prebitok 2391 gl. 51 kr.

Pri ti točki predlaga odb. dr. Gregorič, naj se primerno zna najemnina od vodomera, ki znaša sedaj 7 gl. 20 kr. na leto, dalje dovoli posestnikom,

da smejo sami si oskrbeti vodomer, ker si s tem prihranijo mnogo najemnine, in naj se zaračunava večja uporaba vode celoletno, mesto četletno, ker trpe posestniki vsled tega škodo.

Predlog podpira tudi odb. Šubica in predlaga, naj se izroči direktoriju mestnega vodovoda, čemur se pritrudi.

Poročilo o ureditvi vrhovnega ravnateljstva pri vodovodu se obravnava v tajni seji.

Odb. dr. Majaron utemeljuje svoj predlog, naj se vpošlje železniškemu ministerstvu in generalnemu ravnateljstvu južne železnice spomenica o nujni potrebi naprave centralnega kolodvora v Ljubljani. Sedanji južni kolodvor ne ustreza niti sedanjemu namenu še slabše je z državnim kolodvorom. Potrebo osrednjega kolodvora sta uvideli že upravi obeh železnic, toda zgodilo se dosedaj še ni nič. Ljubljansko mesto daje južni železnici že toliko dohodka, da sme zahtevati napravo tako potrebnega osrednjega kolodvora.

Iz teh ozirov priporoča govornik svoj predlog, ter dodaja, naj g. župan še osebno priporoča to spomenico na merodajnem mestu.

Predlog se sprejme soglasno.

Nato stavi odb. Turk dve interpelaciji. V prvi vpraša župana, je li resnično poročilo „Slov. Naroda“, v katerem se glasi, da se je povodom razprave o oddaji vožnje izrazilo, da on ni zadostil svoji dolžnosti, in kaj namerava župan ukreniti.

Župan mu odgovarja, da je to njegova osebna stvar, ter naglašja, naj v bodoče ob takih prilikah vpogleda popreje avtentični zapisnik sej mestnega sveta.

Konečno pa vpraša, ali se že izvršuje sklep glede vodmatskih mesarjev, ki morajo dostaviti živino v mestno klavnico.

Župan odgovarja, da se ta sklep že izvršuje.

Odb. dr. Krisper vpraša župana, ali mu je znano, da se objavljajo razne policijske vesti v „Sl. Narodu“ mnogokrat prezgodaj, še popolno nezrele, vsled česar povzročujejo taka poročila pogostokrat slabe posledice.

Interpelant navede par slučajev in izraža mnenje, da je „Slov. Narod“ najbrže v nedopustni zvezi z mestnimi uradi, ter želi, da se to preišče in odpravi.

Župan odgovarja, da mu je ta stvar bila popolno neznana, da pa se hoče o tem takoj prepričati in odpraviti nedostatek.

Nato sledi tajna seja.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. januarja.

(Glasovanje o celjski gimnaziji.) Občna se kaže nevolja mej narodom na one slovanske poslance, ki so s svojo malomarno odsotnostjo omogočili, da je padla predloga za podporo slovensko-nemški gimnaziji. Vzlasti je opravičen srd na poslanca Višnikarja, katerega ob tem važnem glasovanju ni bilo v zbornici. Ali je morebiti to odškodnina Višnikarjeva za nemške glasove pri zadnji deželnozbornski dopolnilni volitvi?

(Osebna vest.) Okrajni komisar dr. K. Mathis je službeno prideljen ministerstvu za dež. brambo.

(Slovensko gledališče.) Vrhlickoga „Osveta Katulova“, katera se je predstavljala pretekli torek, se je čisto ponesrečila. Radi tega ne zgublamo o njej besed, ker ne želimo, da bi koga žalili. Vsekako bi bila zamogla doseči lep vspeh, ako bi bila bolje nastudirana. Gospod Danilo vzel je svojo vlogo mnogo prelahko, gspdč. Terševa in gospod Kranjec pa sta patos preveč pretiravala. Jedino gospod Inemann, pa tudi gospodična Slavčeva sta nas zadovoljila. — Jako oveselila pa nas je izvirna opera našega domačega umetnika gospoda Parma, ki ima naslov „Ksenija“. Mirnim srcem rečemo, da nam še nobena izmed dosedanjih oper letošnje sezone ni toliko ugajala, kakor „Ksenija“. Že predmet sam po sebi nam je simpatičen, uglasba pa je vseskozi mojsterska, posamezne točke so uprav klasične. Umetno je tedaj, da je „Ksenija“ dosegla popoln vspeh. Občinstvo je bilo kar entuzijazmirano in je gospoda skladatelja, kojemu se je podaril krasen lavorjev venec, opetovano klicalo na oder. Tudi pevcem gre vsa hvala. Po-

sebnost krasni so bili spevi gospodične Sevcikove in gg. Binder in Noll. Upamo tedaj, da bomo še večkrat v letošnji sezoni imeli priliko, veseliti se lepega Parmovega proizvoda. — Pred dobro obiskanim gledališčem igrala se je sinoči znana opereta „Mam'zelle Nitouche“. O snovi sami se je že svojeodobno pisalo. O večerajšnji predstavi omenjamo samo, da je proizvajanje izpadlo v splošno zadovoljstvo. Posebno odlikovali se se gospodični Polakova in Slavčeva in gg. Podgrajski, Inemann, Verovšek in Danilo. — Prihodnja predstava boče v nedeljo, in sicer se uprizori na korist režiserju in igralcu gospodu Inemannu ljudska igra Anzengruberjeva „Krivopri-sežnik“.

(Iz Adlešič) 3. jan. Danes med 10. sv. mašo čutili smo malo pred 1/4 11. ravno med oznanilom po pridigi precej občutljiv potres. Prišel je od jugozahoda. Ljudje so se nekoliko vznemirili po cerkvi. Temu je sledil malo pred 1/2 12. uro še drugi, slabši. Predno se je zatreslo, je bilo čuti, kakor da je zagrmelo. Pripovedujejo, da je bil čuti tudi v soboto, večeraj, okoli solnčnega zahoda lahek potres kakor grom in tudi po noči enkrat, 29. grudna pa so ga čutili nekateri tudi po noči okoli pol 12. ure. Bili so neki trije vertikalni sunki.

(Iz Adlešič) 4. jan. K večerajšnjemu sporočilu o tukajšnjem potresu naj dodam še, da je bil v nedeljo malo pred 11. uro zjutraj še en lahek potres, kakor pripovedujejo ljudje, ki niso bili pri sv. maši. V cerkvi ga nismo čutili, ker so bučale orglje. O prvem ob 1/4 11 pa trdijo nekateri, da mu je bila smer od vzhoda. Tudi uocojšnjo noč ob 1/4 1 so čutili nekateri vertikalni sunki.

(Iz Kranjske Gore.) Čez dolgo časa zopet nekaj iz naše Sibirije. Uže pred božičem smo imeli 11°R ob 8 zjutraj; sedaj pa nastopi na 13°. Toda pri nas je to vse kaj družega, nego doli pri vas. Ako je pri nas 10°, je toliko mrzlo, kakor pri vas, kadar imate 20°. — Še nekaj statističnega: Skozi dve leti je bilo rojenih po 52 in umrlo po 44. Letos se je število znižalo na obeh straneh za tri. Rojenih je 49, umrlo pa jih je 41. Mej temi je bila najstarejša oseba stara 90 let, 4 od 80—90, 5 od 70—80. — Duh časa prodira tudi k nam; slišal sem, da je prišlo z novim letom k nam več „Delavcev“, upam pa, da ne bodo dobili stanovanja, ne prenočišča.

(Dobrotni darovi.) Za popravo cerkve sv. Jakoba na Topolu veleč. g. Franc Porenta, župnik v Sori 6 gld. — Za pogorelece v Hrenovicah preč. gosp. dr. Josip Lesar, vodja v Alojzijevišču 2 gld.

(V župniji tržiski) bilo je leta 1896 poročenih 36 parov, rojenih 157, umrlo jih je pa 146.

(Najdeno mrtvo truplo.) Na Gatini pri Grospljem našli so neznanega človeka zmrznjenega. Star je okrog 35 let. Lase ima kostanjeve barve in nekoliko brk pod nosom. Obleka kaže, da je bil kak delavec. Hlače ima iz domačega rujavega sukna, jopič iz sivega barhanta. Pri njem niso našli družega, kakor molek. Pred kacicami tremi tedni so videli tega človeka ljudje okrog prositi. Bil je nekoliko na umu bolen. Klobuk in zgornji jopič je bil nekje popustil, dali so mu drugi klobuk, po katerem so ga sedaj spoznali. Vprašali so ga, kje je doma, in je odgovoril v Bevkah. Revež je po noči zašel, obnemogel in zmrznil. Pokopan je pri sv. Janezu na Gatini, žalinske župnije.

(Volitve v peti kuriji na Goriškem.) Na Goriškem upajo Italijani združeni z Nemci zmagati v peti kuriji, dasi so Slovenci v veliki večini. Nemci in Italijani (78.000) volijo 158, Slovenci (135.000) 271 volilnih mož.

(Davčni izterjevalec z revolverjem.) „Posavska Hrvatska“ poroča, da v Posavini izterjuje davke uprav na turški način. V Davoru hodi izterjevalec v spremstvu občinskega zastopnika od hiše do hiše ter jemlje ljudem obleko. Pri tem nosi vedno revolver v rokah. Naravno, da je prebivalstvo jako razburjeno.

(Tobačno tovarno) namerava ogersko-hrvatsko finančno ministerstvo zgraditi v Osjeku. Troški so proračunjeni na 400.000 gld.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurznem listu
zasnamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

